

kelig findes i vor Lovgivning, og, da man ikke fra nogen Side har paastaet, at denne Modsaetning i Virkeligheden er saa klart fremtraadt, at man blot med et Fingerpeg kan betegne Grændsen, saa følger deraf kun, at man maa betegne den saa nøie, som man kan, og den ærede Taler har jo selv været behjælpelig i langsomme Møder at drøfte alle de Data, som derved kunne komme i Betragtning, med hvilke jeg ingenlunde nu skal trætte den ærede Forsamling. Ja, dersom denne Uklarhed reiste sig fra den nærværende Lov, dersom det var den, som gjorde det tvivlsomt, hvad der er egentlig Fæstegods og hvad der ikke er det, ja, da var Indvendingen berettiget; men denne Uklarhed have vi ikke skabt, — vi have foresundet den, og den bliver paa ingen Maade bragt ud af Verden derved, at vi lukke Dinene til for den. Angrebet maatte da altsaa være rettet paa, at vi klarere og nøagtigere skulde betegne Grændsen, men i den Henseende har den ærede Taler ikke gjort noget som helst Forslag, og jeg maa altsaa endnu imødesee de virkelige, fornuftige og praktiske Frugter af al hans Skarpsindighed; thi, skal Frugten ene være den Overbeviisning, at der mellem den allerstrengeste Fæstevang, saaledes som den findes paa Beneficiargodset og under complete Sædegaarde og indtil den aldeles frie Selveiergaard, som i Aarhundreder er gaaet i Arv fra Fader til Søn og af dem er bleven beboet og drevet, og altsaa aldrig har været Gjensstand for noget Fæsteforhold — at der, siger jeg, mellem disse to tvivlsomme Grupper ligger et lille Grændsebelte, som i enkelte Tilfælde kan fremkalde Tvivl, da er dette Noget, som denne Lov ikke skaber, det er Noget, som allerede forefindes, og som vi Alle forlangt have vidst. Det er, som allerede anført, vigtige Retsforhold, der efter den nuværende Lovgivning allerede slutte sig til denne Forfælskelse, og om den ærede Taler end maaskee vil sige, at Valgretten til Provindsialstænderne var Noget, man ikke brød sig meget om, saa vil han dog neppe driste sig til at sige det Samme om Panteretten og dens Virkninger, og, naar den ærede Taler har sagt, at han vilde som Dommer befinde sig i meget stor Forlegenhed, naar han i visse enkelte mulige Tilfælde skulde af-

gjøre, om en Bondegaard skal betragtes som underkastet en strengere eller lettere Fæstevang, da kan den Nødvendighed, som Dommer at skulle besvare dette Spørgsmaal, møde ham hver Dag. Det er en Nødvendighed, som denne Lov ikke fremkalder, men som navnlig med Hensyn til Pantecreditors Ret kan bringe den ærede Dommer i meerbemeldte Forlegenhed hvad Dag det skal være. Derimod skal jeg tage til Indtægt og bede Thinget ikke at overhøre den meget vigtige Vittring fra den ærede Taler, netop fordi han er Dommer, at han vittterligt er denne Tvivl hidtil aldrig forekommet. Deraf vil det skjønnes, at Udvalget ikke har været uheldigt i at angive Grændsefælskelsen; thi derefter vil en meget stor Klasse af Tilfælde aldeles tvivlsomt komme ind under Loven, og en anden stor Klasse af Tilfælde vil ligesaa tvivlsomt ligge udenfor Loven, og Alt, hvad der ligger imellem, henviser til Retsforhold, der allerede i den nu bestaaende Lovgivning knytte sig til den samme Modsaetning, og hvis Tvivlsomhed dog ikke er større, end at den ærede Dommer ikke nogenstunde har mødt en saadan Tvivl i Praxis. Jeg troer derfor, at der kun vil være et overmaade smalt Belte, om jeg saa maa sige, imellem disse to store Grupper, hvortil Tvivlen er indskrænket — en Tvivl, der ikke skabes ved denne Lov, men allerede forefindes i Landet ved den nu gjældende Lovgivning, og som ikke kan være meget farlig, siden den hidtil ikke er bleven reist. Og skulde dette Forfærdelige skee, saa har den ærede Taler selv meget rigtigt erindret det Svar, der paa hans Indvending er givet ham i Udvalget, at saa maatte den, der paastod en Ret i Kraft af denne Lov, bevise, at han hørte ind under Loven, og skulde han ikke kunde føre dette Beviis, ja, saa blev den ganske simple Følge den, at Loven paa ham ikke kunde komme til Anvendelse. Der er altsaa ikke allermindeste Spørgsmaal om, at enhver Tvivl, der i den Henseende nogenstunde kan blive reist, ogsaa vil faae sin Løsning, om ikke just i ethvert Tilfælde den Løsning, som den har kunnet ønske, der har paaberaabt sig Lovens Anvendelse. Med Hensyn til det store, store Fleertal af Tilfælde, kan der forøvrigt aldrig være nogen Tvivl, og netop ikke med Hensyn til alle dem,